

Βρυξέλλες, 29 Μαΐου 2020
(OR. en)

8412/20

Διοργανικός φάκελος:
2020/0100 (COD)

ECOFIN 415
CLIMA 104
REGIO 138
FIN 328
ENV 319
ENER 189
COMPET 252
CADREFIN 108
CODEC 440

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για την Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	28 Μαΐου 2020
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2020) 453 final
Θέμα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2020) 453 final.

συνημμ.: COM(2020) 453 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.5.2020
COM(2020) 453 final

2020/0100 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού
Δίκαιης Μετάβασης**

{SWD(2020) 92 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Στις 11 Δεκεμβρίου 2019 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η οποία χαράσσει τον χάρτη πορείας της προς μια νέα αναπτυξιακή πολιτική για την Ευρώπη. Η εν λόγω αναπτυξιακή πολιτική βασίζεται σε φιλόδοξους στόχους για το κλίμα και το περιβάλλον και σε συμμετοχικές διαδικασίες που συνενώνουν τους πολίτες, τους δήμους και τις περιφέρειες στη μάχη για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με τον στόχο της επίτευξης της κλιματικής ουδετερότητας της ΕΕ έως το 2050 με αποτελεσματικό και δίκαιο τρόπο, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ανακοίνωσε έναν Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης που θα παρέχει τα μέσα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής χωρίς να μένει κανείς στο περιθώριο. Οι πιο ευάλωτες περιφέρειες και οι πιο ευάλωτοι άνθρωποι είναι εκείνοι που είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στις επιβλαβείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Παράλληλα, η διαχείριση της μετάβασης απαιτεί σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές. Οι πολίτες και οι εργαζόμενοι θα επηρεαστούν με διαφορετικούς τρόπους και το σημείο αφετηρίας για τη μετάβαση δεν είναι το ίδιο για όλα τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τις πόλεις, ούτε έχουν όλα τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες και οι πόλεις την ίδια ικανότητα απόκρισης.

Όπως περιγράφεται αναλυτικότερα στην ανακοίνωση για το επενδυτικό σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας¹, η οποία εγκρίθηκε στις 14 Ιανουαρίου 2020, ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης θα εστιαστεί στις περιφέρειες και τους τομείς που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση λόγω της εξάρτησής τους από τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένου του άνθρακα, της τύρφης και του πετρελαιούχου σχιστόλιθου, ή από βιομηχανικές διεργασίες έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και που διαθέτουν λιγότερες ικανότητες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της μετάβασης. Ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης αποτελείται από τρεις πυλώνες: ένα Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, ένα καθεστώς δίκαιης μετάβασης στο πλαίσιο του InvestEU και μια δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα για την κινητοποίηση πρόσθετων επενδύσεων στις σχετικές περιφέρειες.

Η πρόταση για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης² εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 14 Ιανουαρίου 2020. Θεσπίζει ιδίως το περιεχόμενο, το πεδίο εφαρμογής και τους κανόνες που εφαρμόζονται κατά την υλοποίηση του Ταμείου. Τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης είναι καθοριστικής σημασίας για τον προγραμματισμό και την εκτέλεση των κονδυλίων του Ταμείου —τα σχέδια πρέπει να καθορίζουν τα βασικά στάδια και το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας μετάβασης και να προσδιορίζουν τα εδάφη που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από τη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

Η πρόταση για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης περιλαμβάνει επίσης, στο παράρτημα I, μια μεθοδολογία βάσει της οποίας θα υπολογίζονται τα μερίδια των κονδυλίων των κρατών μελών στο πλαίσιο αυτού του Ταμείου.

¹ COM(2020) 21 final.

² COM(2020) 22 final.

Πεδίο εφαρμογής και αντικείμενο της πρότασης

Η δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα της παρούσας πρότασης αποτελεί τον τρίτο πυλώνα του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης. Θα στηρίζει δημόσιες επενδύσεις μέσω όρων προτιμησιακής δανειοδότησης. Οι επενδύσεις αυτές θα ωφελήσουν τα εδάφη που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από την κλιματική μετάβαση, όπως προσδιορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης για τους σκοπούς του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Η διευκόλυνση αυτή θα αποτελείται από μια συνιστώσα επιχορήγησης και μια συνιστώσα δανείου. Η επιχορήγηση, η οποία χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, από έσοδα για ειδικό προορισμό και δημοσιονομικούς πόρους, θα μειώσει την οικονομική επιβάρυνση των δικαιούχων από την αποπληρωμή του δανείου που θα χορηγηθεί από εταίρο χρηματοδότησης. Ενώ η συνιστώσα επιχορήγησης ύψους 1,525 δισ. EUR πρόκειται να υλοποιηθεί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ως εταίρο χρηματοδότησης ποσού 10 δισ. EUR, προβλέπεται η δυνατότητα συνεργασίας και με άλλους εταίρους χρηματοδότησης, με σκοπό τη διερεύνηση άλλων τρόπων συνεργασίας σε βάθος χρόνου, ιδίως σε περίπτωση μελλοντικής αύξησης των πόρων της Ένωσης ή σε περίπτωση που προκύψουν συγκεκριμένες προκλήσεις όσον αφορά την υλοποίηση. Με τη συνεισφορά 1,525 δισ. EUR στη συνιστώσα επιχορήγησης από τη στήριξη της Ένωσης και με τον δανεισμό 10 δισ. EUR από τους ίδιους πόρους της ΕΤΕπ, η δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα αποσκοπεί στην κινητοποίηση μεταξύ 25 και 30 δισ. EUR δημόσιων επενδύσεων κατά την περίοδο 2021-2027. Ωστόσο, οι οντότητες του δημόσιου τομέα στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες έχουν, σε γενικές γραμμές, χαμηλότερη ικανότητα δημόσιων επενδύσεων. Ως εκ τούτου, τα ποσοστά επιχορήγησης που παρέχονται σε έργα τα οποία προωθούνται από τις εν λόγω οντότητες θα πρέπει να είναι συγκριτικά υψηλότερα, αλλά δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 20 % του δανείου (δηλαδή, καλυπτόμενο ποσοστό επιχορήγησης υψηλότερο κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες το πολύ). Οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες είναι εκείνες με κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) χαμηλότερο από το 75 % του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ-27, όπως ορίζεται στους κανόνες της πολιτικής συνοχής.

Το πρόγραμμα εργασίας της διευκόλυνσης θα προσδιορίζει τα κριτήρια για την επιλογή των έργων και την ιεράρχησή τους, σε περίπτωση που η ζήτηση υπερβαίνει τους χρηματοδοτικούς πόρους στο πλαίσιο των εθνικών κονδυλίων. Τα κριτήρια αυτά μπορούν να περιγραφούν λεπτομερέστερα στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Τα κριτήρια θα λαμβάνουν υπόψη τη συμβολή του εκάστοτε έργου στους στόχους που προσδιορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης, τον συνολικό στόχο της προώθησης της περιφερειακής και εδαφικής σύγκλισης, και τη συμβολή της επιχορήγησης στη βιωσιμότητα των έργων. Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε έργα που συμβάλλουν άμεσα στην κλιματική μετάβαση. Τα κριτήρια μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση, όπως ορίζεται στον κανονισμό για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης³, και να απηχούν τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές που αναφέρονται στο τμήμα 4.2 της ανακοίνωσης για το επενδυτικό σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

Η στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης τίθεται στη διάθεση μόνο των κρατών μελών με τουλάχιστον ένα εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης που έχει καταρτιστεί σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού [κανονισμός για το ΤΔΜ] και έχει εγκριθεί από την Επιτροπή ως μέρος προγράμματος ή τροποποίησης προγράμματος. Προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση στη διευκόλυνση, η συνιστώσα επιχορήγησης θα διατίθεται σε επιλέξιμα έργα στα κράτη μέλη μέσω κονδυλίων δεσμευμένων σε εθνικό επίπεδο τα οποία πρέπει να τηρηθούν κατά το πρώτο στάδιο (εκφραζόμενα ως ποσοστό του διαθέσιμου συνολικού προϋπολογισμού του μέσου). Τα εν λόγω εθνικά μερίδια θα καθοριστούν με βάση τη μεθοδολογία κατανομής που περιγράφεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού [κανονισμός για το ΤΔΜ].

Ωστόσο, για να συμβιβαστεί αυτός ο στόχος με την ανάγκη βελτιστοποίησης των οικονομικών επιπτώσεων της διευκόλυνσης και της εφαρμογής της, τα εθνικά αυτά κονδύλια θα πρέπει να παραμείνουν δεσμευμένα μόνο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024. Πέραν αυτής της ημερομηνίας, οι υπόλοιποι πόροι της στήριξης της Ένωσης προς τη συνιστώσα επιχορήγησης της διευκόλυνσης θα είναι διαθέσιμοι χωρίς να έχουν εκ των προτέρων κατανεμηθεί εθνικά μερίδια και σε ανταγωνιστική βάση σε ενωσιακό επίπεδο. Τόσο η Επιτροπή όσο και η ΕΤΕπ θα διασφαλίσουν ότι η κατανομή μεταξύ των κρατών μελών κατά τα τρία τελευταία έτη της περιόδου 2021-2027 θα εξασφαλίσει προβλεψιμότητα για τις επενδύσεις και ότι θα ακολουθήσει προσέγγιση βασισμένη στις ανάγκες και με γνώμονα την περιφερειακή σύγκλιση.

Η διευκόλυνση θα στηρίζει τις οντότητες του δημόσιου τομέα και θα καλύπτει ευρύ φάσμα επενδύσεων, υπό τον όρο ότι οι επενδύσεις αυτές θα συμβάλλουν στην κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών που προκύπτουν από τις προκλήσεις τις οποίες θέτει η μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, όπως περιγράφεται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης. Ο σχεδιασμός αυτών των επενδύσεων θα λαμβάνει υπόψη την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρίες, σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Η διευκόλυνση, στηρίζοντας επενδύσεις που δεν παράγουν επαρκή έσοδα και που σε διαφορετική περίπτωση δεν θα λάμβαναν χρηματοδοτική στήριξη χωρίς στοιχείο επιχορήγησης, έχει ως στόχο να παρέχει στις οντότητες του δημόσιου τομέα πρόσθετους αναγκαίους πόρους για την αντιμετώπιση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων που απορρέουν από την κλιματική μετάβαση. Θα επιτρέψει επίσης σ' αυτές τις οντότητες του δημόσιου τομέα, οι οποίες επωφελούνται από υψηλότερη χρηματοδότηση δημόσιων περιουσιακών στοιχείων, να καταστούν ανθεκτικότερες έναντι των μελλοντικών συμμετρικών και ασύμμετρων κλυδωνισμών, συμπεριλαμβανομένων των καταστροφών.

Επιπλέον, διατίθενται πόροι για τη συμβουλευτική στήριξη με σκοπό την προώθηση της προετοιμασίας, της ανάπτυξης και της υλοποίησης επιλέξιμων έργων.

Συμπληρωματικότητα με τον πρώτο και τον δεύτερο πυλώνα του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης

Το πεδίο εφαρμογής της στήριξης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (πρώτος πυλώνας του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης) περιορίζεται σε επενδύσεις που μετριάζουν το κοινωνικό και οικονομικό κόστος της κλιματικής μετάβασης για τα προσδιορισθέντα εδάφη. Επικεντρώνεται στην οικονομική διαφοροποίηση των εν λόγω εδαφών και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων, τη συνδρομή για την αναζήτηση εργασίας και την ένταξη στην αγορά εργασίας των εργαζομένων που πλήττονται περισσότερο, πρωτίστως μέσω επιχορηγήσεων. Ο δεύτερος και ο τρίτος πυλώνας του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης θα είναι σε θέση να

στηρίζουν ευρύτερο φάσμα επενδύσεων, τόσο από τομεακή όσο και από γεωγραφική άποψη, προκειμένου να ενισχυθούν οι δράσεις και οι στόχοι του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης. Ως εκ τούτου, θα είναι δυνατή η ευρύτερη κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών, στο μέτρο που η στήριξη θα ωφελήσει τις περιφέρειες που προσδιορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης.

Η στήριξη στο πλαίσιο της δανειακής διευκόλυνσης του δημόσιου τομέα θα είναι επίσης συμπληρωματική προς τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που προσφέρονται από το ειδικό καθεστώς δίκαιης μετάβασης του InvestEU (δεύτερος πυλώνας του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης). Ενώ το καθεστώς αυτό θα είχε ως στόχο την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων και τη στήριξη των δημόσιων επενδύσεων που αποφέρουν επαρκή έσοδα ώστε να είναι οικονομικά βιώσιμες, η δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα θα επικεντρωθεί στις δημόσιες επενδύσεις με ανεπαρκή έσοδα οι οποίες δεν θα χρηματοδοτούνταν μέσω δανείου χωρίς τη συνιστώσα επιχορήγησης.

Δεδομένης της διαφοράς μεταξύ των έργων, των οικονομικών χαρακτηριστικών τους και των στοχευόμενων δικαιούχων, οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο των τριών πυλώνων θα πρέπει να είναι συμπληρωματικές.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η δράση της ΕΕ δικαιολογείται με βάση το άρθρο 174 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ: «Η Ένωση αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής της συνοχής. Η Ένωση αποσκοπεί, ιδιαίτερα, στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών.»

Το άρθρο 175 τρίτο εδάφιο της ΣΛΕΕ προβλέπει επίσης ότι «[ε]άν απαιτούνται ειδικές δράσεις, πέρα από τα πλαίσια των Ταμείων και με την επιφύλαξη των μέτρων που αποφασίζονται στα πλαίσια των άλλων πολιτικών της Ένωσης, οι δράσεις αυτές μπορούν να θεσπίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, που αποφασίζουν σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.»

Η στήριξη της Ένωσης βασίζεται στο άρθρο 322 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ: «Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, και μετά από διαβούλευση με το Ελεγκτικό Συνέδριο, θεσπίζουν μέσω κανονισμών: α) τους δημοσιονομικούς κανονισμούς που ρυθμίζουν ιδίως τις πρακτικές λεπτομέρειες κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού και παρουσίασης και ελέγχου των λογαριασμών, β) τους κανόνες που οργανώνουν τον έλεγχο της ευθύνης των δημοσιονομικών φορέων, και ιδίως των διατακτών και των υπολόγων.»

• Επικουρικότητα και αναλογικότητα

Η κλίμακα των προκλήσεων που τίθενται από τη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και στις οποίες εστιάζεται ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης απαιτεί ανάληψη δράσης από την ΕΕ. Η πρόκληση που παρουσιάζει η μετάβαση είναι ενωσιακής διάστασης και κλίμακας και, ως εκ τούτου, μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα σε επίπεδο ΕΕ.

Ειδικότερα, θα πρέπει να ενισχυθεί η ικανότητα πρόσβασης των οντοτήτων του δημόσιου τομέα σε χρηματοδότηση με την παροχή στήριξης μέσω επιχορηγήσεων, προκειμένου να υλοποιούνται επενδύσεις που δεν παράγουν επαρκή έσοδα.

Η παροχή αυτής της στήριξης μέσω επιχορηγήσεων σε επίπεδο ΕΕ με άμεση διαχείριση εξασφαλίζει ισότιμη πρόσβαση σε οντότητες του δημόσιου τομέα από όλα τα κράτη μέλη προς όφελος των εδαφών που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από την κλιματική μετάβαση —όπως προσδιορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης. Μαζί με το δάνειο που χορηγεί η ΕΤΕπ, η συνιστώσα επιχορήγησης της διευκόλυνσης αυξάνει την ελκυστικότητα των οικείων επενδύσεων και σε άλλους χρηματοδοτικούς πόρους ή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Επιπλέον, ο σχεδιασμός της διευκόλυνσης τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, παρέχοντας προσωρινά δεσμευμένα εθνικά μερίδια και διαφοροποιημένα επίπεδα στήριξης μέσω επιχορηγήσεων ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης του οικείου εδάφους.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, όπως ορίζεται στο άρθρο 175 τρίτο εδάφιο της ΣΛΕΕ, η επιλογή της πράξης είναι κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

- **Διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2018 η Επιτροπή ενέκρινε τις προτάσεις της για τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό μετά το 2020 και για την επόμενη γενιά προγραμμάτων και ταμείων. Ως αναπόσπαστο μέρος αυτής της διαδικασίας, η Επιτροπή διεξήγαγε σειρά δημόσιων διαβουλεύσεων που κάλυψαν σημαντικά προγράμματα δαπανών, με σκοπό να συγκεντρωθούν οι απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τον τρόπο της κατά το δυνατόν καλύτερης αξιοποίησης του κάθε ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Η δημόσια διαβούλευση σχετικά με τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ στον τομέα της συνοχής πραγματοποιήθηκε από τις 10 Ιανουαρίου 2018 έως τις 9 Μαρτίου 2018 και έλαβε 4 395 απαντήσεις. Το 85 % των απαντησάντων θεωρεί ότι η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, η οποία θα διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, αποτελεί σημαντική πρόκληση. Ωστόσο, μόνο το 42 % όσων απάντησαν θεώρησε ότι η πρόκληση αυτή αντιμετωπίζεται επαρκώς από τα τρέχοντα προγράμματα/ταμεία.

Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό μετά το 2020, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 14ης Νοεμβρίου 2018, ζήτησε την εισαγωγή ειδικού κονδυλίου (4,8 δισ. EUR) για ένα νέο «Ταμείο για τη δίκαιη ενεργειακή μετάβαση» με σκοπό την αντιμετώπιση των κοινωνικών, κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τους εργαζομένους και τις κοινότητες που επηρεάζονται δυσμενώς από τη μετάβαση από την εξάρτηση από τον άνθρακα και τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Το εν λόγω αίτημα διατυπώθηκε και από την Επιτροπή των Περιφερειών, η οποία εξέδωσε γνωμοδότηση⁴ σχετικά με την κοινωνικοοικονομική διαρθρωτική αλλαγή στις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα στην Ευρώπη, ζητώντας την παροχή πρόσθετων κονδυλίων για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα. Στη γνωμοδότηση προτείνεται να διατεθούν 4,8 δισ. EUR σε ένα νέο «Ταμείο για μια δίκαιη ενεργειακή μετάβαση», το οποίο θα αποσκοπεί στον μετριασμό των κοινωνικών, κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες αυτές.

Στα συμπεράσματά του της 18ης Οκτωβρίου 2019, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε ότι είναι αποφασισμένο να συνεχίσει να πρωτοστατεί στην κοινωνικά θεμιτή και δίκαιη πράσινη μετάβαση σε εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού. Στα συμπεράσματά του της 12ης Δεκεμβρίου 2019, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε επίσης τον στόχο της επίτευξης μιας κλιματικά ουδέτερης ΕΕ έως το 2050, σύμφωνα με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού. Επιπλέον, ενέκρινε την αρχή της παροχής προσαρμοσμένης στήριξης για τις περιφέρειες και τους τομείς που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση μέσω Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, συμπεριλαμβανομένου ενός Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, από κοινού με ένα ειδικό καθεστώς δίκαιης μετάβασης στο πλαίσιο του InvestEU και μια δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα.

• **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής⁵ συνοδεύεται από εκτίμηση επιπτώσεων⁶ που επιβεβαιώνει την ορθότητα του συστήματος υλοποίησης που προτείνεται για τα εν λόγω Ταμεία.

Στην εκτίμηση επιπτώσεων εξετάζονται επίσης οι προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και της πολιτικής για τη συνοχή. Επιβεβαιώνεται η ανάγκη, η οποία συνάδει με το αποτέλεσμα της δημόσιας διαβούλευσης, να υποστηριχθεί μια καθαρή και δίκαιη ενεργειακή μετάβαση, μέσω ειδικού στόχου πολιτικής και ενός αντίστοιχου μηχανισμού θεματικής συγκέντρωσης (βλ. κεφάλαια 2.2 και 3.2).

Ως εκ τούτου, ο στόχος του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης είναι δικαιολογημένος, καθώς αποσκοπεί στην διασφάλιση μιας δίκαιης ενεργειακής μετάβασης μέσω του μετριασμού του οικονομικού και κοινωνικού κόστους που συνεπάγεται η μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία. Ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης, στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα του, θα στηρίζει τα εδάφη που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό, θα αντιμετωπίσει τις αναπτυξιακές προκλήσεις που προκύπτουν από τη μετάβαση και θα παράσχει στις οντότητες του δημόσιου τομέα πόρους για να επενδύσουν σε έργα που διευκολύνουν τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα.

Στην εκτίμηση επιπτώσεων επισημάνθηκε επίσης η άνιση κατανομή των επιπτώσεων της ενεργειακής μετάβασης (βλ. κεφάλαιο 3.3). Ειδικότερα, υπογραμμίστηκαν οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν οι πλέον επηρεαζόμενες περιοχές, λόγω της εξάρτησής τους από την

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών, Γνωμοδότηση για τον κοινωνικοοικονομικό διαρθρωτικό μετασχηματισμό των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα στην Ευρώπη, 136η σύνοδος ολομέλειας, 7-9 Οκτωβρίου 2019, ECON-VI/041.

⁵ COM(2018) 372 final.

⁶ SWD (2018) 282 final.

παραγωγή στερεών καυσίμων και του υψηλού μεριδίου στερεών καυσίμων στο μείγμα ηλεκτροπαραγωγής τους. Η εν λόγω εκτίμηση δικαιολογεί την προτεινόμενη επικέντρωση του τρίτου πυλώνα του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης στα εδάφη που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό και την προτεινόμενη προσωρινή δέσμευση εθνικών μεριδίων για τη συνιστώσα επιχορήγησης, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προτείνεται στο πλαίσιο του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Οι αναλύσεις και τα στοιχεία εκτίμησης επιπτώσεων ανωτέρω υποστηρίζουν τους στόχους και τα κύρια χαρακτηριστικά του τρίτου πυλώνα του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης.

Το εύρος των τομέων που αναμένεται να επωφεληθούν από τη στήριξη των επενδύσεων είναι πολύ μεγάλο και ενδεχομένως καλύπτει όλες τις δημόσιες επενδύσεις που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες οντοτήτων του δημόσιου τομέα, οι οποίες μπορούν να καλύπτουν, για παράδειγμα, τις υποδομές ενέργειας και μεταφορών, τα δίκτυα τηλεθέρμανσης, τις δημόσιες μεταφορές, τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένης της ανακαίνισης κτιρίων, τις επενδύσεις για την υποστήριξη της μετάβασης προς την κυκλική οικονομία, την αποκατάσταση του εδάφους και την απορρύπανση, καθώς και την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων, την κατάρτιση και τις κοινωνικές υποδομές. Οι υποστηριζόμενες δραστηριότητες θα προσδιορίζονται με προσαρμοσμένο τρόπο, υπό το πρίσμα των ειδικών αναπτυξιακών αναγκών που περιγράφονται λεπτομερώς στο πλαίσιο κάθε εδαφικού σχεδίου δίκαιης μετάβασης.

Η παρούσα πρόταση συνοδεύεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, στο οποίο αναλύεται το σκεπτικό και η αιτιολόγηση για τη δημιουργία της διευκόλυνσης, σε συνδυασμό με τους προβλεπόμενους μηχανισμούς για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιτευγμάτων της.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός που προτείνεται για τη συνιστώσα επιχορήγησης της διευκόλυνσης ανέρχεται σε 1,525 δισ. EUR. Η χρηματοδότηση αυτού του ποσού προβλέπεται να πραγματοποιηθεί κυρίως με έσοδα για ειδικό προορισμό 1,275 δισ. EUR και εν μέρει με πιστώσεις που έχουν προγραμματιστεί στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027 ύψους 250 εκατ. EUR.

Από τα προβλεπόμενα έσοδα για ειδικό προορισμό, 1 δισ. EUR θα προέλθουν από τα εκτιμώμενα πλεονάσματα της τροφοδότησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) μετά τη φάση σύστασής του, η οποία λήγει το 2022. Ο κανονισμός για το ΕΤΣΕ ορίζει το ποσοστό τροφοδότησης επί της εγγύησης της ΕΕ ύψους 26 δισ. EUR στο 35 %, το οποίο αντιστοιχεί σε 9,1 δισ. EUR που πρέπει να τηρούνται στο ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΣΕ. Η σύσταση της τροφοδότησης έχει προγραμματιστεί για την περίοδο 2015-2020 όσον αφορά τις αναλήψεις υποχρεώσεων και για την περίοδο 2016-2022 όσον αφορά τις πληρωμές. Το τέλος της επενδυτικής περιόδου που προβλέπεται από τον κανονισμό για το ΕΤΣΕ είναι η 31η Δεκεμβρίου 2020 όσον αφορά τις εγκρίσεις και η 31η Δεκεμβρίου 2022 όσον αφορά την υπογραφή συμβάσεων από την ΕΤΕπ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) με δικαιούχους ή χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές. Το ποσοστό τροφοδότησης ορίστηκε στο 35 % βάσει αξιολόγησης που πραγματοποίησε η Επιτροπή τον Σεπτέμβριο του 2016, η οποία εκτίμησε τις δυνητικές ζημιές στο 33,4 %. Η τρέχουσα εκτίμηση των δυνητικών ζημιών με βάση στοιχεία της 31ης Δεκεμβρίου 2019 που παρασχέθηκαν από την

ΕΤΕπ και το ΕΤΕ είναι χαμηλότερη από το εν λόγω ποσοστό. Το χαμηλότερο ποσοστό τροφοδότησης οφείλεται κυρίως στους εξής λόγους:

- το συνολικό ποσό των καταπτώσεων εγγύησης ύψους 180,2 εκατ. EUR κατά τα πρώτα τέσσερα έτη είναι χαμηλότερο από τις συντηρητικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των δυνητικών ζημιών,
- το πραγματικό κόστος χρηματοδότησης που καλύπτεται από την εγγύηση της ΕΕ μέχρι στιγμής είναι χαμηλότερο από το αναμενόμενο λόγω του περιβάλλοντος ευνοϊκών επιτοκίων,
- η έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο είναι χαμηλότερη από την αναμενόμενη εξαιτίας, σε μεγάλο βαθμό, της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται ότι η τροφοδότηση ύψους 1,17 δισ. EUR δεν θα απορροφηθεί από την εγγύηση της ΕΕ και, ως εκ τούτου, 1 δισ. EUR θα μπορούσαν να διατεθούν στην προτεινόμενη διευκόλυνση. Η κατανομή των εν λόγω εσόδων σχεδιάζεται να πραγματοποιείται από το 2023 και μετά, μόλις υπογραφεί το συνολικό χαρτοφυλάκιο του ΕΤΣΕ από την ΕΤΕπ και το ΕΤΕ, και αφότου είναι δυνατή η ακριβέστερη εκτίμηση των δυνητικών ζημιών. Εντωμεταξύ, η σύσταση της τροφοδότησης για την εγγύηση του ΕΤΣΕ θα πρέπει να συνεχιστεί σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, δεδομένου ότι το χαμηλό ποσοστό των ζημιών κατά τα πρώτα τέσσερα έτη δεν προδικάζει τη μελλοντική εξέλιξη του χαρτοφυλακίου του ΕΤΣΕ.

Τα υπόλοιπα 525 εκατ. EUR θα χρηματοδοτηθούν εν μέρει από πόρους του προϋπολογισμού της Ένωσης, με ποσό 250 εκατ. EUR σε τρέχουσες τιμές. Η πρόταση θα τροφοδοτήσει τις διαπραγματεύσεις για το επόμενο ΠΔΠ και αναμένεται ότι θα ενταχθεί στο πλαίσιο μιας συνολικής συμφωνίας για το επόμενο ΠΔΠ.

Τέλος, η πρόταση θα χρηματοδοτηθεί με 275 εκατ. EUR από έσοδα για ειδικό προορισμό προερχόμενα από αποπληρωμές από τα χρηματοδοτικά μέσα τα οποία έχουν θεσπιστεί από τα προγράμματα που αναφέρονται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού. Έχει προταθεί η χρηματοδότηση 1 δισ. EUR από την τροφοδότηση του προγράμματος InvestEU με επανεισροές από τα ίδια χρηματοδοτικά μέσα. Η τρέχουσα εκτίμηση των αποπληρωμών από τα εν λόγω χρηματοδοτικά μέσα κατά την περίοδο 2021-2032 είναι 2,1 δισ. EUR, από τα 5,9 δισ. EUR στοιχείων ενεργητικού που έχουν προβλεφθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, ποσό που επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών του InvestEU και της δανειακής διευκόλυνσης του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 6 και το άρθρο 22 του δημοσιονομικού κανονισμού, στις γραμμές του προϋπολογισμού στις οποίες εγγράφονται τα έσοδα για ειδικό προορισμό της δανειακής διευκόλυνσης του δημόσιου τομέα και του InvestEU, το εκτιμώμενο ποσό των εσόδων για το έτος που πρόκειται να διατεθούν στη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα και το InvestEU θα αναφέρεται αντίστοιχα στις γενικές παρατηρήσεις που περιλαμβάνονται στο ετήσιο σχέδιο προϋπολογισμού που προτείνει η Επιτροπή.

Από το χρηματοδοτικό κονδύλιο για τη συνιστώσα επιχορήγησης, έως 25 εκατ. EUR από τα έσοδα για ειδικό προορισμό θα διατεθούν σε συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη στήριξη της προετοιμασίας και της υλοποίησης επιλέξιμων έργων.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

• Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης

Το νομικό πλαίσιο συνίσταται σε πρόταση κανονισμού ειδικά για τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα και επικεντρώνεται στα ακόλουθα σημεία:

- στον καθορισμό του αντικειμένου και του πεδίου εφαρμογής της διευκόλυνσης·
- στον καθορισμό των στόχων της διευκόλυνσης·
- στην αναλυτική αναφορά των δημοσιονομικών πόρων και της προγραμματισμένης πρόσβασης σε μερίδια δεσμευμένα προσωρινά σε εθνικό επίπεδο·
- στον καθορισμό της μεθόδου υλοποίησης στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης·
- στον καθορισμό των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας·
- στον λεπτομερή καθορισμό της προϋπόθεσης για τη λύση συμφωνιών επιχορήγησης·
- στον προσδιορισμό της μορφής στήριξης και των εφαρμοστέων ποσοστών επιχορήγησης.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 175 τρίτο εδάφιο και το άρθρο 322 πρώτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁷,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁸,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 11 Δεκεμβρίου 2019 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία⁹, η οποία χαράσσει τον χάρτη πορείας της προς μια νέα αναπτυξιακή πολιτική για την Ευρώπη και θέτει φιλόδοξους στόχους για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με τον στόχο της επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας στην Ένωση έως το 2050 με αποτελεσματικό και δίκαιο τρόπο, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ανακοίνωσε έναν Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης που θα παρέχει τα μέσα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής χωρίς να μένει κανείς στο περιθώριο. Οι πιο ευάλωτες περιφέρειες και οι πιο ευάλωτοι άνθρωποι είναι εκείνοι που είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στις επιβλαβείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Παράλληλα, η διαχείριση της μετάβασης απαιτεί σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές.

⁷ EE C της , σ. .

⁸ EE C της , σ. .

⁹ COM(2019) 640 final.

- (2) Στις 14 Ιανουαρίου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για το επενδυτικό σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας¹⁰, θεσπίζοντας τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης, ο οποίος θα εστιαστεί στις περιφέρειες και τους τομείς που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση λόγω της εξάρτησής τους από τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένου του άνθρακα, της τύρφης και του πετρελαιούχου σχιστόλιθου, ή από βιομηχανικές διεργασίες έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και που διαθέτουν λιγότερες ικανότητες για τη χρηματοδότηση των απαραίτητων επενδύσεων. Ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης αποτελείται από τρεις πυλώνες: ένα Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, ένα καθεστώς δίκαιης μετάβασης στο πλαίσιο του InvestEU και μια δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα για την κινητοποίηση πρόσθετων επενδύσεων στις σχετικές περιφέρειες.
- (3) Η πρόταση για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης¹¹ εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 14 Ιανουαρίου 2020. Για τον καλύτερο προγραμματισμό και την εκτέλεση των κονδυλίων του Ταμείου, πρέπει να εγκριθούν εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης τα οποία θα καθορίζουν τα βασικά στάδια και το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας μετάβασης και θα προσδιορίζουν τα εδάφη που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από τη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και που διαθέτουν λιγότερες ικανότητες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της μετάβασης.
- (4) Θα πρέπει να παρασχεθεί δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα (στο εξής: διευκόλυνση). Η εν λόγω διευκόλυνση συνιστά τον τρίτο πυλώνα του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης και στηρίζει τις οντότητες του δημόσιου τομέα στις επενδύσεις τους. Οι εν λόγω επενδύσεις θα πρέπει να καλύπτουν τις αναπτυξιακές ανάγκες που προκύπτουν από τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη μετάβαση οι οποίες περιγράφονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης όπως εγκρίθηκαν από την Επιτροπή. Οι προβλεπόμενες δραστηριότητες στήριξης θα πρέπει να συνάδουν με εκείνες που υποστηρίζονται από τους άλλους δύο πυλώνες του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, καθώς και να τις συμπληρώνουν.
- (5) Προκειμένου να ενισχυθεί η οικονομική διαφοροποίηση των εδαφών που επηρεάζονται από τη μετάβαση, η διευκόλυνση θα πρέπει να καλύπτει ευρύ φάσμα επενδύσεων, υπό τον όρο ότι συμβάλλουν στην κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών κατά τη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, όπως περιγράφεται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης. Οι υποστηριζόμενες επενδύσεις μπορούν να καλύπτουν υποδομές ενέργειας και μεταφορών, δίκτυα τηλεθέρμανσης, πράσινη κινητικότητα, έξυπνη διαχείριση αποβλήτων, μέτρα καθαρής ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένων των ανακαινίσεων και των μετατροπών κτιρίων, υποστήριξη της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία, αποκατάσταση του εδάφους και απορρύπανση, καθώς και αναβάθμιση δεξιοτήτων και απόκτηση νέων δεξιοτήτων, κατάρτιση και κοινωνικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής στέγασης. Οι εξελίξεις στον τομέα των υποδομών μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν λύσεις που θα έχουν ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους για την αντιμετώπιση καταστροφών. Θα πρέπει να προκριθεί μια ολοκληρωμένη επενδυτική προσέγγιση ιδίως για περιοχές με

¹⁰ COM(2020) 21 final.

¹¹ COM(2020) 22 final.

σημαντικές ανάγκες σε σχέση με τη μετάβαση. Επενδύσεις σε άλλους τομείς θα μπορούσαν επίσης να υποστηριχθούν εφόσον συνάδουν με τα εγκεκριμένα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης. Η διευκόλυνση, στηρίζοντας επενδύσεις που δεν παράγουν επαρκή έσοδα, έχει ως στόχο να παρέχει στις οντότητες του δημόσιου τομέα τους πρόσθετους πόρους που είναι αναγκαίοι για την αντιμετώπιση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων που απορρέουν από την προσαρμογή στην κλιματική μετάβαση. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ενωσιακή ταξινόμηση για περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες προκειμένου να συμβάλει στον προσδιορισμό επενδύσεων με υψηλό θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.

- (6) Στον παρόντα κανονισμό εφαρμόζονται οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 322 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι κανόνες αυτοί θεσπίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και ορίζουν συγκεκριμένα τη διαδικασία για τον καθορισμό και την εκτέλεση του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων, προμηθειών, βραβείων και έμμεσης διαχείρισης, και προβλέπουν ελέγχους σχετικά με την ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων. Οι κανόνες που εγκρίνονται βάσει του άρθρου 322 της ΣΛΕΕ αφορούν επίσης την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης σε περίπτωση γενικευμένων ελλείψεων όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη, δεδομένου ότι ο σεβασμός του κράτους δικαίου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την αποτελεσματική χρηματοδότηση της ΕΕ.
- (7) Η διευκόλυνση θα πρέπει να παρέχει στήριξη με τη μορφή επιχορηγήσεων από την Ένωση σε συνδυασμό με δάνεια χορηγούμενα από εταίρο χρηματοδότησης. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο της συνιστώσας επιχορήγησης, το οποίο εκτελείται από την Επιτροπή στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης, θα πρέπει να λαμβάνει τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες, σύμφωνα με το άρθρο 125 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (στο εξής: δημοσιονομικός κανονισμός)¹². Αυτή η μορφή χρηματοδότησης θα πρέπει να παρέχει κίνητρα στους φορείς υλοποίησης έργων να συμμετέχουν και να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της διευκόλυνσης με αποδοτικό τρόπο σε σχέση με το μέγεθος του δανείου. Η συνιστώσα δανείου θα πρέπει να παρασχεθεί από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (στο εξής: ΕΤΕπ). Η διευκόλυνση μπορεί επίσης να επεκταθεί στη χορήγηση της συνιστώσας δανείου και από άλλους εταίρους χρηματοδότησης, σε περίπτωση που διατεθούν πρόσθετοι πόροι για τη συνιστώσα επιχορήγησης ή σε περίπτωση που αυτό απαιτηθεί για σκοπούς ορθής εκτέλεσης.
- (8) Αναμένεται πως [250 000 000] EUR της συνιστώσας επιχορήγησης της διευκόλυνσης θα χρηματοδοτηθούν από τον προϋπολογισμό της Ένωσης σύμφωνα με τη [νέα πρόταση για το ΠΔΠ] και θα πρέπει να συνιστούν το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 17 της διοργανικής συμφωνίας, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή

¹² Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046.

δημοσιονομική διαχείριση¹³, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

- (9) Ποσό ύψους 275 000 000 EUR της συνιστώσας επιχορήγησης της διευκόλυνσης πρέπει να χρηματοδοτηθεί από αποπληρωμές από τα χρηματοδοτικά μέσα που θεσπίζονται από τα προγράμματα που απαριθμούνται στο παράρτημα I του παρόντος κανονισμού. Τα έσοδα αυτά προέρχονται από προγράμματα που έχουν ολοκληρωθεί ανεξάρτητα από τη διευκόλυνση και θα πρέπει να θεωρούνται εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό κατά παρέκκλιση από το άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο στ) του δημοσιονομικού κανονισμού βάσει του άρθρου 322 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
- (10) Ποσό ύψους 1 000 000 000 EUR της συνιστώσας επιχορήγησης της διευκόλυνσης θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί από το προβλεπόμενο πλεόνασμα της τροφοδότησης για την εγγύηση της ΕΕ που θεσπίζεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1017 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο οποίος θεσπίζει επίσης το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (στο εξής: κανονισμός για το ΕΤΣΕ)¹⁴. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προβλεφθεί παρέκκλιση από το άρθρο 213 παράγραφος 4 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, το οποίο προβλέπει την υποχρέωση επιστροφής στον προϋπολογισμό τυχόν πλεονάσματος προβλέψεων για εγγύηση από τον προϋπολογισμό, προκειμένου να μεταφερθεί το εν λόγω πλεόνασμα στη διευκόλυνση. Τα εν λόγω έσοδα για ειδικό προορισμό θα πρέπει να θεωρούνται εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό κατά παρέκκλιση από το άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο στ) του δημοσιονομικού κανονισμού βάσει του άρθρου 322 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
- (11) Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 4 στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι πιστώσεις που αντιστοιχούν σε εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό θα πρέπει να μεταφέρονται αυτομάτως στο διάδοχο πρόγραμμα ή ενέργεια. Η διάταξη αυτή επιτρέπει την αντιστοίχιση του πολυετούς χρονοδιαγράμματος των εσόδων για ειδικό προορισμό με την πορεία υλοποίησης των έργων που χρηματοδοτούνται από τη διευκόλυνση.
- (12) Θα πρέπει επίσης να προβλεφθούν πόροι για συμβουλευτική στήριξη, με σκοπό την προώθηση της προετοιμασίας, της ανάπτυξης και της υλοποίησης έργων.
- (13) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι παρέχεται σε όλα τα κράτη μέλη η δυνατότητα να επωφεληθούν από τη συνιστώσα επιχορήγησης, θα πρέπει να συσταθεί ένας μηχανισμός για τον καθορισμό δεσμευμένων εθνικών μεριδίων που θα πρέπει να τηρούνται κατά τη διάρκεια ενός πρώτου σταδίου, με βάση την κλείδα κατανομής που προτείνεται στον κανονισμό για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης. Ωστόσο, για να συμβιβαστεί αυτός ο στόχος με την ανάγκη βελτιστοποίησης των οικονομικών επιπτώσεων της διευκόλυνσης και της εφαρμογής της, τα εθνικά αυτά κονδύλια δεν θα πρέπει να παραμείνουν δεσμευμένα μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2024. Στη συνέχεια, οι

¹³ EE C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220(01))

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1017 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2015, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών και την Ευρωπαϊκή Πύλη Επενδυτικών Έργων και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 — το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΕ L 169 της 1.7.2015, σ. 1).

υπόλοιποι διαθέσιμοι πόροι για τη συνιστώσα επιχορήγησης θα πρέπει να παρέχονται χωρίς να έχουν εκ των προτέρων κατανεμηθεί εθνικά μερίδια και σε ανταγωνιστική βάση σε ενωσιακό επίπεδο, εξασφαλίζοντας παράλληλα προβλεψιμότητα για τις επενδύσεις και ακολουθώντας προσέγγιση βασισμένη στις ανάγκες και με γνώμονα την περιφερειακή σύγκλιση.

- (14) Οι ειδικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και τα κριτήρια ανάθεσης θα πρέπει να καθορίζονται στο πρόγραμμα εργασίας και στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Οι εν λόγω προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και τα κριτήρια ανάθεσης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη συνάφεια του έργου στο πλαίσιο των αναπτυξιακών αναγκών που περιγράφονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης, τον συνολικό στόχο προώθησης της περιφερειακής και εδαφικής σύγκλισης και τη σημασία της συνιστώσας επιχορήγησης για τη βιωσιμότητα του έργου. Επομένως, η ενωσιακή στήριξη που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να διατίθεται μόνο στα κράτη μέλη που έχουν εγκρίνει τουλάχιστον ένα εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης. Το πρόγραμμα εργασίας και οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων θα λαμβάνουν επίσης υπόψη τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη για να εξασφαλίζεται η συνοχή και η συνέπεια μεταξύ των διαφόρων πλώνων του μηχανισμού.
- (15) Η στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης αυτής θα πρέπει να παρέχεται μόνο σε έργα που δεν παράγουν επαρκή ροή ιδίων εσόδων που θα τους επέτρεπε να είναι οικονομικά βιώσιμα και να χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από δάνεια που χορηγούνται με τους όρους της αγοράς. Τα ίδια έσοδα θα πρέπει να αντιστοιχούν σε έσοδα, εκτός των μεταφορών πιστώσεων, τα οποία προκύπτουν άμεσα από τις δραστηριότητες του έργου, όπως πωλήσεις, τέλη ή διόδια και πρόσθετες εξοικονομήσεις που προκύπτουν από την αναβάθμιση υφιστάμενων στοιχείων ενεργητικού.
- (16) Δεδομένου ότι η συνιστώσα επιχορήγησης θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τις αποκλίνουσες αναπτυξιακές ανάγκες των περιφερειών σε όλα τα κράτη μέλη, η εν λόγω στήριξη θα πρέπει να διαφοροποιείται. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οντότητες του δημόσιου τομέα στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, όπως ορίζεται στο άρθρο 102 παράγραφος 2 του κανονισμού [νέος ΚΚΔ], έχουν γενικά χαμηλότερη ικανότητα δημόσιων επενδύσεων, τα ποσοστά επιχορήγησης που εφαρμόζονται στα δάνεια που παρέχονται σε τέτοιες οντότητες θα πρέπει να είναι συγκριτικά υψηλότερα.
- (17) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή της διευκόλυνσης, ενδέχεται να είναι αναγκαία η παροχή συμβουλευτικής στήριξης για την προετοιμασία, την ανάπτυξη και την υλοποίηση έργων. Η στήριξη αυτή θα πρέπει να παρέχεται μέσω του συμβουλευτικού κόμβου InvestEU.
- (18) Προκειμένου να επισπευσθεί η εκτέλεση των κονδυλίων και να διασφαλιστεί η έγκαιρη χρήση των πόρων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ειδικές διασφαλίσεις που θα περιλαμβάνονται στις συμφωνίες επιχορήγησης. Με γνώμονα τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, θα πρέπει να είναι σε θέση να μειώσει ή να τερματίσει κάθε στήριξη της Ένωσης σε περίπτωση σοβαρής έλλειψης προόδου στην υλοποίηση του έργου. Ο δημοσιονομικός κανονισμός θεσπίζει κανόνες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή κατά την υλοποίηση των χρηματοδοτικών

προγραμμάτων της Ένωσης, ο δημοσιονομικός κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στη συνιστώσα επιχορήγησης και στους πόρους για συμβουλευτική στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης.

- (19) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και τους κανονισμούς του Συμβουλίου (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2988/95, (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και (ΕΕ) 2017/1939, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, στα οποία περιλαμβάνονται η πρόληψη, ο εντοπισμός, η διόρθωση και η διερεύνηση παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένης της απάτης, της ανάκτησης των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, της επιβολής διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους κανονισμούς (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) μπορεί να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με στόχο να διαπιστωθεί αν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να διερευνά και να ασκεί δίωξη σε υποθέσεις αδικημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης οφείλει να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται στην Επιτροπή, στην OLAF, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ), καθώς και να μεριμνά ότι τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα.
- (20) Για τη συμπλήρωση και την τροποποίηση ορισμένων μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 290 της ΣΛΕΕ, για την περαιτέρω ανάθεση ορισμένων καθηκόντων εκτέλεσης κονδυλίων σε εκτελεστικούς οργανισμούς, καθώς και για την τροποποίηση των στοιχείων που περιέχονται στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού, όσον αφορά τους βασικούς δείκτες επιδόσεων. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να προβαίνει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, στις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι οποίες να διεξάγονται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (21) Με σκοπό τον καθορισμό κατάλληλου χρηματοδοτικού πλαισίου για τη συνιστώσα επιχορήγησης της εν λόγω διευκόλυνσης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για τον καθορισμό των διαθέσιμων εθνικών κονδυλίων που εκφράζονται ως μερίδια του συνολικού

χρηματοδοτικού κονδυλίου της διευκόλυνσης για κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ορίζεται στο παράρτημα I του κανονισμού [κανονισμός για το ΤΔΜ]. Οι εκτελεστικές αρμοδιότητες θα πρέπει να ανατίθενται χωρίς διαδικασίες επιτροπολογίας, δεδομένου ότι τα μερίδια απορρέουν άμεσα από την εφαρμογή προκαθορισμένης μεθοδολογίας υπολογισμού.

- (22) Ο στόχος του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η μόχλευση των δημόσιων επενδύσεων σε εδάφη που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα με την αντιμετώπιση των αντίστοιχων αναπτυξιακών αναγκών, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς μόνο από τα κράτη μέλη. Οι κύριοι λόγοι γι' αυτό είναι οι δυσκολίες τις οποίες αντιμετωπίζουν οι οντότητες του δημόσιου τομέα ως προς τη στήριξη επενδύσεων που δεν παράγουν επαρκείς ροές ιδίων εσόδων και που ωφελούν τα εδάφη τα οποία επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από την κλιματική μετάβαση, χωρίς τη λήψη ενωσιακών επιχορηγήσεων, καθώς και η ανάγκη για ένα συνεκτικό πλαίσιο εφαρμογής στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης. Επειδή οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να θεσπίζει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, που ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός προβλέπει τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα (στο εξής: διευκόλυνση) για τη στήριξη οντοτήτων του δημόσιου τομέα μέσω του συνδυασμού επιχορηγήσεων από τον προϋπολογισμό της Ένωσης με δάνεια που χορηγούνται από τους εταίρους χρηματοδότησης και καθορίζει τους στόχους της διευκόλυνσης. Θεσπίζει κανόνες για τη συνιστώσα επιχορήγησης της στήριξης της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης, καλύπτοντας ιδίως τον προϋπολογισμό της για την περίοδο 2021-2027, τις μορφές στήριξης της Ένωσης και τις διατάξεις σχετικά με την επιλεξιμότητα.

Η διευκόλυνση παρέχει στήριξη, ωφελώντας τα εδάφη της Ένωσης που αντιμετωπίζουν σοβαρές κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές προκλήσεις οι οποίες απορρέουν από τη διαδικασία μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία της Ένωσης έως το 2050.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «διοικητική συμφωνία»: η νομική πράξη που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και ενός εταίρου χρηματοδότησης, καθορίζοντας τα

αντίστοιχα καθήκοντα και αρμοδιότητες για την υλοποίηση της διευκόλυνσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού·

2. «δικαιούχος»: νομική οντότητα του δημόσιου τομέα που είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, ή ως οργανισμός ιδιωτικού δικαίου στον οποίον έχει ανατεθεί αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, με την οποία έχει υπογραφεί συμφωνία επιχορήγησης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης·
3. «εταίροι χρηματοδότησης»: η ΕΤΕπ, άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με τα οποία η Επιτροπή υπογράφει διοικητική συμφωνία συνεργασίας στο πλαίσιο της διευκόλυνσης·
4. «έργο»: κάθε ενέργεια που προσδιορίζεται από την Επιτροπή ως επιλέξιμη, οικονομικά και τεχνικά ανεξάρτητη, η οποία έχει προκαθορισμένο στόχο και καθορισμένη περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας πρέπει να υλοποιηθεί και να ολοκληρωθεί·
5. «εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης»: σχέδιο που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού [κανονισμός για το ΤΔΜ] και εγκρίνεται από την Επιτροπή·
6. «δανειακό πρόγραμμα»: δάνειο που χορηγείται σε δικαιούχο από εταίρους χρηματοδότησης με στόχο τη χρηματοδότηση σειράς διαφόρων έργων που μπορούν να προσδιοριστούν εκ των προτέρων στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.

Άρθρο 3 *Στόχοι*

1. Ο γενικός στόχος της διευκόλυνσης είναι η αντιμετώπιση των σοβαρών κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων που προκύπτουν από τη διαδικασία μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία προς όφελος των εδαφών της Ένωσης που προσδιορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης τα οποία καταρτίζονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού [κανονισμός για το ΤΔΜ].
2. Η διευκόλυνση έχει ειδικό στόχο την αύξηση των επενδύσεων του δημόσιου τομέα οι οποίες καλύπτουν τις αναπτυξιακές ανάγκες των περιφερειών που προσδιορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης, διευκολύνοντας τη χρηματοδότηση έργων που δεν παράγουν επαρκή ροή ιδίων εσόδων και που δεν θα χρηματοδοτούνταν χωρίς το στοιχείο της στήριξης μέσω επιχορηγήσεων από τον προϋπολογισμό της Ένωσης.
3. Για την επίτευξη του ειδικού στόχου που αναφέρεται στην παράγραφο 2, ο παρών κανονισμός αποσκοπεί επίσης στην παροχή συμβουλευτικής στήριξης για την προετοιμασία, την ανάπτυξη και την υλοποίηση επιλέξιμων έργων, όπου αυτό απαιτείται. Η εν λόγω συμβουλευτική στήριξη παρέχεται σύμφωνα με τους κανόνες και τις μεθόδους υλοποίησης για τον συμβουλευτικό κόμβο InvestEU που θεσπίζεται με το άρθρο [20] του κανονισμού [κανονισμός InvestEU].

Άρθρο 4
Προϋπολογισμός

4. Με την επιφύλαξη των πρόσθετων πόρων που διατίθενται στον προϋπολογισμό της Ένωσης για την περίοδο 2021-2027, η συνιστώσα επιχορήγησης της στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης αυτής χρηματοδοτείται από:
 - α) πόρους από τον προϋπολογισμό της Ένωσης για ποσό ύψους 250 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές και
 - β) έσοδα για ειδικό προορισμό, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 2, μέχρι ανώτατου ποσού 1 275 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές.
5. Οι πόροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) παρέχονται από αποπληρωμές προερχόμενες από χρηματοδοτικά μέσα θεσπισθέντα στο πλαίσιο των προγραμμάτων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού μέχρι ανώτατου ποσού 275 000 000 EUR και από το πλεόνασμα της τροφοδότησης για την εγγύηση της ΕΕ που θεσπίζεται με τον κανονισμό για το ΕΤΣΕ μέχρι ανώτατου ποσού 1 000 000 000 EUR.
6. Οι πόροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να συμπληρώνονται με χρηματοδοτικές συνεισφορές από κράτη μέλη, τρίτες χώρες και μη ενωσιακούς οργανισμούς. Οι πόροι αυτοί αποτελούν εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.
7. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 21 παράγραφος 3 στοιχείο στ) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι πόροι οι οποίοι προέρχονται από τις αποπληρωμές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) συνιστούν εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό, κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 213 παράγραφος 4 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, οι πόροι οι οποίοι προέρχονται από το πλεόνασμα της τροφοδότησης του ΕΤΣΕ που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) συνιστούν εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό, κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.
8. Ποσό έως 2 % των πόρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τεχνική και διοικητική βοήθεια για την υλοποίηση της διευκόλυνσης, όπως για δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των εταιρικών συστημάτων πληροφοριών και τεχνολογίας, καθώς και για διοικητικές δαπάνες και έξοδα των εταίρων χρηματοδότησης.
9. Πόροι ύψους έως και 25 000 000 EUR, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, προβλέπονται για τις δραστηριότητες που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3.
10. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για ενέργειες των οποίων η υλοποίηση εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη είναι δυνατόν να κατανέμονται σε ετήσιες δόσεις επί σειρά ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο 5

Μορφές και μέθοδοι υλοποίησης της στήριξης της Ένωσης

11. Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης παρέχεται υπό μορφή επιχορηγήσεων σύμφωνα με τον τίτλο VIII του δημοσιονομικού κανονισμού.
12. Η στήριξη της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης υλοποιείται υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.
13. Η Επιτροπή μπορεί να αναθέτει εξουσίες εκτέλεσης των καθηκόντων της στήριξης της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης σε εκτελεστικούς οργανισμούς σύμφωνα με το άρθρο 69 του δημοσιονομικού κανονισμού, αποσκοπώντας στη βέλτιστη διαχείριση και αποδοτικότητα της διευκόλυνσης.

Άρθρο 6

Διαθεσιμότητα πόρων

14. Οι πόροι που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, μετά την αφαίρεση της παροχής για τεχνικές και διοικητικές δαπάνες η οποία αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 5, χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση έργων, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.
15. Για επιχορηγήσεις οι οποίες χορηγούνται σύμφωνα με προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που προκηρύσσονται το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2024, η στήριξη της Ένωσης που χορηγείται σε επιλέξιμα έργα σε ένα κράτος μέλος δεν υπερβαίνει τα εθνικά μερίδια τα οποία καθορίζονται στην απόφαση που θα εκδοθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 4.
16. Για επιχορηγήσεις οι οποίες χορηγούνται σύμφωνα με προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που προκηρύσσονται από την 1η Ιανουαρίου 2025 κι έπειτα, η στήριξη της Ένωσης που χορηγείται σε επιλέξιμα έργα παρέχεται χωρίς να έχουν εκ των προτέρων κατανεμηθεί εθνικά μερίδια και σε ανταγωνιστική βάση σε ενωσιακό επίπεδο, έως ότου εξαντληθούν οι εναπομείναντες πόροι. Η χορήγηση τέτοιων επιχορηγήσεων λαμβάνει υπόψη την ανάγκη διασφάλισης της προβλεψιμότητας της επένδυσης και της προώθησης της περιφερειακής σύγκλισης.
17. Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση, μέσω εκτελεστικής πράξης, με την οποία ορίζονται τα αντίστοιχα μερίδια για κάθε κράτος μέλος που προκύπτουν από την εφαρμογή της μεθοδολογίας που ορίζεται στο παράρτημα I του κανονισμού [κανονισμός για το ΤΑΜ] υπό μορφή ποσοστών επί των συνολικών διαθέσιμων πόρων.

Άρθρο 7
Διοικητική συμφωνία με εταίρους χρηματοδότησης

Υπογράφεται διοικητική συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και του εταίρου χρηματοδότησης πριν από την υλοποίηση της διευκόλυνσης με τον εν λόγω εταίρο χρηματοδότησης. Η συμφωνία ορίζει τα αντίστοιχα δικαιώματα και υποχρεώσεις κάθε μέρους της, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων σχετικά με τον λογιστικό έλεγχο και την επικοινωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ
ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

Άρθρο 8
Επιλέξιμα έργα

Μόνο τα έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 και πληρούν όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις είναι επιλέξιμα για στήριξη από την Ένωση στο πλαίσιο της διευκόλυνσης:

- α) τα έργα έχουν μετρήσιμες επιπτώσεις στην αντιμετώπιση σοβαρών κοινωνικών, οικονομικών ή περιβαλλοντικών προκλήσεων που προκύπτουν από τη διαδικασία μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και ωφελούν εδάφη που προσδιορίζονται σε εδαφικό σχέδιο δίκαιης μετάβασης, ακόμη κι αν δεν βρίσκονται σ' αυτά τα εδάφη·
- β) τα έργα δεν λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων της Ένωσης·
- γ) τα έργα λαμβάνουν δάνειο από τον εταίρο χρηματοδότησης στο πλαίσιο της διευκόλυνσης· και
- δ) τα έργα δεν παράγουν επαρκή ροή ιδίων εσόδων που θα τους επέτρεπε να χρηματοδοτούνται χωρίς ενωσιακή στήριξη.

Άρθρο 9
Επιλέξιμα πρόσωπα και οντότητες

Παρά τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 197 του δημοσιονομικού κανονισμού, μόνο νομικές οντότητες του δημόσιου τομέα που είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος ως οργανισμοί δημοσίου δικαίου, ή ως οργανισμοί ιδιωτικού δικαίου στους οποίους έχει ανατεθεί αποστολή δημόσιας υπηρεσίας είναι επιλέξιμοι να υποβάλουν αίτηση ως δυνητικοί δικαιούχοι βάσει του παρόντος κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Άρθρο 10 Επιχορηγήσεις

18. Οι επιχορηγήσεις λαμβάνουν τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 125 παράγραφος 1 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού.
19. Το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει το 15 % του ποσού του δανείου που χορηγείται από τον εταίρο χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας διευκόλυνσης. Για έργα σε εδάφη επιπέδου NUTS 2 με κατά κεφαλήν ΑΕΠ που δεν υπερβαίνει το 75 % του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ-27, όπως αναφέρεται στο άρθρο [102 παράγραφος 2] του κανονισμού [νέος ΚΚΔ], το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει το 20 % του ποσού του δανείου που χορηγείται από τον εταίρο χρηματοδότησης.
20. Οι καταβολές μιας χορηγούμενης επιχορήγησης μπορούν να διαιρούνται σε διάφορες δόσεις συναρτήσει της προόδου υλοποίησης, όπως ορίζεται στη συμφωνία επιχορήγησης.

Άρθρο 11 Μείωση ή ακύρωση των επιχορηγήσεων

21. Επιπλέον των λόγων που προβλέπονται στο άρθρο 131 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού και κατόπιν διαβούλευσης με τον εταίρο χρηματοδότησης, το ποσό της επιχορήγησης μπορεί να μειωθεί ή η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να λυθεί εάν, εντός δύο ετών από την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας επιχορήγησης, δεν έχει υπογραφεί η πλέον σημαντική από οικονομική άποψη σύμβαση προμηθειών, έργων ή παροχής υπηρεσιών, εφόσον η σύναψη της εν λόγω σύμβασης προβλέπεται βάσει της συμφωνίας επιχορήγησης.
22. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν η στήριξη της Ένωσης συνδυάζεται με δανειακά προγράμματα και όταν δεν προβλέπονται συμβάσεις προμηθειών, έργων ή παροχής υπηρεσιών.

Στις περιπτώσεις αυτές και κατόπιν διαβούλευσης με τον εταίρο χρηματοδότησης, το ποσό της επιχορήγησης μπορεί να μειωθεί ή η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να λυθεί, και τα καταβληθέντα σχετικά ποσά να ανακτηθούν, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Άρθρο 12

Υπηρεσίες συμβουλευτικής στήριξης

23. Η συμβουλευτική στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού υλοποιείται υπό καθεστώς έμμεσης διαχείρισης, σύμφωνα με τους κανόνες και τις μεθόδους υλοποίησης για τον συμβουλευτικό κόμβο InvestEU που θεσπίζεται με το άρθρο [20] του κανονισμού [κανονισμός InvestEU].
24. Οι δραστηριότητες που είναι αναγκαίες για τη στήριξη της προετοιμασίας, της ανάπτυξης και της υλοποίησης των έργων είναι επιλέξιμες για συμβουλευτική στήριξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 13

Προγράμματα εργασίας

Η διευκόλυνση εκτελείται μέσω προγραμμάτων εργασίας που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 110 του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν τα εθνικά μερίδια των πόρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν πρόσθετων πόρων, για κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 και το άρθρο 6 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 14

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

25. Στο παράρτημα II καθορίζονται βασικοί δείκτες επιδόσεων για την παρακολούθηση της εκτέλεσης και της προόδου της διευκόλυνσης ως προς την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3.
26. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων για τις επιδόσεις διασφαλίζει ότι τα δεδομένα σχετικά με τους δείκτες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 συλλέγονται κατά τρόπο αποδοτικό, αποτελεσματικό και έγκαιρο. Οι δικαιούχοι σε συνεργασία με τους εταίρους χρηματοδότησης υποβάλλουν στην Επιτροπή τα δεδομένα που αφορούν τους δείκτες αυτούς.
27. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 17, για την τροποποίηση του παραρτήματος II τροποποιώντας τους δείκτες που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 15

Αξιολόγηση

28. Οι αξιολογήσεις της υλοποίησης της διευκόλυνσης και της ικανότητάς της να επιτυγχάνει τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 3 πραγματοποιούνται εγκαίρως ώστε να τροφοδοτούν με στοιχεία τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
29. Η ενδιάμεση αξιολόγηση της διευκόλυνσης θα έχει πραγματοποιηθεί έως τις 30 Ιουνίου 2025, όταν αναμένεται να είναι διαθέσιμες επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση της διευκόλυνσης. Η αξιολόγηση καταδεικνύει ιδίως τον τρόπο με τον οποίον η στήριξη της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης έχει συμβάλει στην αντιμετώπιση των αναγκών των εδαφών που υλοποιούν τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης.
30. Στο τέλος της περιόδου υλοποίησης και το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2031, καταρτίζεται τελική έκθεση αξιολόγησης σχετικά με τα αποτελέσματα και τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της διευκόλυνσης.

Άρθρο 16

Λογιστικοί έλεγχοι

31. Οι λογιστικοί έλεγχοι σχετικά με τη στήριξη της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, οι οποίοι διενεργούνται από πρόσωπα ή οντότητες, μεταξύ των οποίων μπορούν να συγκαταλέγονται και πρόσωπα ή οντότητες που δεν έχουν οριστεί από τα θεσμικά όργανα ή τους φορείς της Ένωσης, αποτελούν τη βάση της συνολικής εξασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 127 του δημοσιονομικού κανονισμού.
32. Οι εταίροι χρηματοδότησης παρέχουν στην Επιτροπή και σε τυχόν ορισθέντες ελεγκτές όλα τα διαθέσιμα έγγραφα που είναι απαραίτητα ώστε οι δύο αυτές αρχές να είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους.

Άρθρο 17

Άσκηση της εξουσιοδότησης

33. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
34. Η αρμοδιότητα έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 14 ανατίθεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028.
35. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 14 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης τερματίζει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Παράγει αποτελέσματα την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ήδη ισχύουν.

36. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
37. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα

38. Οι δικαιούχοι και οι εταίροι χρηματοδότησης διασφαλίζουν την προβολή της στήριξης της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, ιδίως κατά την προώθηση των έργων και των αποτελεσμάτων τους, παρέχοντας στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.
39. Η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες ενημέρωσης και επικοινωνίας σχετικά με τη διευκόλυνση, τα χρηματοδοτούμενα έργα και τα αποτελέσματά τους. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται για τη διευκόλυνση συνεισφέρουν επίσης στην προβολή των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, στον βαθμό που αυτές είναι συναφείς με τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3.

Άρθρο 19

Μεταβατικές διατάξεις

Εάν χρειαστεί, μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό πιστώσεις για την περίοδο μετά το 2027 με σκοπό την κάλυψη της καταβολής των δόσεων της στήριξης της Ένωσης μέσω επιχορηγήσεων η οποία προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, ώστε να καταστεί δυνατή η διαχείριση δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027.

Άρθρο 20

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την [...] [εικοστή] ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης

1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής (ομάδα προγραμμάτων)

Περιβάλλον και δράση για το κλίμα εν αναμονή της έγκρισης των προτάσεων του ΠΔΠ

1.3. Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά:

X νέα δράση

☐ νέα δράση μετά από πιλοτικό έργο / προπαρασκευαστική ενέργεια¹⁵

☐ την παράταση υφιστάμενης δράσης

☐ συγχώνευση ή επαναπροσανατολισμό μίας ή περισσότερων δράσεων προς άλλη/νέα δράση

1.4. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.4.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών, συμπεριλαμβανομένου λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος για τη σταδιακή υλοποίηση της πρωτοβουλίας

Δεύτερο εξάμηνο του 2020 — Έκδοση του κανονισμού

Έναρξη το 2020 — Κατάρτιση των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης στα κράτη μέλη

Πρώτο εξάμηνο του 2021 — Υπογραφή διοικητικής συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Πρώτο εξάμηνο του 2021 — Έγκριση του πολυετούς προγράμματος εργασίας ως εκτελεστικής πράξης

Δεύτερο εξάμηνο του 2021 — Δρομολόγηση των πρώτων προσκλήσεων υποβολής έργων

1.4.2. Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος

¹⁵ Όπως αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

σημείου, «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει από την ενωσιακή παρέμβαση και η οποία προστίθεται στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.

Η δράση της ΕΕ για τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα (στο εξής: διευκόλυνση) δικαιολογείται βάσει των στόχων που ορίζει το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ, σύμφωνα με το οποίο δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις αγροτικές περιοχές, στις περιοχές στις οποίες συντελείται βιομηχανική μετάβαση και στις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα.

Η μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία είναι δύσκολο εγχείρημα για όλα τα κράτη μέλη. Θα είναι ακόμη πιο δύσκολο για εκείνα τα κράτη μέλη τα οποία εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από ορυκτά καύσιμα ή βιομηχανίες υψηλής έντασης άνθρακα που θα καταργηθούν σταδιακά ή θα επηρεαστούν σοβαρά από τη μετάβαση και τα οποία δεν διαθέτουν τα οικονομικά μέσα για να προσαρμοστούν ώστε να επιτύχουν την κλιματική ουδετερότητα. Η διευκόλυνση συμβάλλει στην αντιμετώπιση της πρόκλησης που σχετίζεται με τη μετάβαση στα εδάφη που πλήττονται περισσότερο, με τη στήριξη επενδύσεων στον δημόσιο τομέα, μέσω όρων προτιμησιακής χρηματοδότησης.

1.4.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

ά.α.

1.4.4. Συμβατότητα και ενδεχόμενη συνέργεια με άλλα κατάλληλα μέσα

Η διευκόλυνση θα υλοποιηθεί σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τους άλλους πυλώνες του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, όπως το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (1ος πυλώνας) και το καθεστώς δίκαιης μετάβασης στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU (2ος πυλώνας).

Το πεδίο εφαρμογής της στήριξης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης περιορίζεται σε επενδύσεις που μετριάζουν το κοινωνικό και οικονομικό κόστος της κλιματικής μετάβασης για τα προσδιορισμένα εδάφη. Επικεντρώνεται στην οικονομική διαφοροποίηση των εν λόγω εδαφών και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων, τη συνδρομή για την αναζήτηση εργασίας και την ένταξη στην αγορά εργασίας των ενδιαφερόμενων εργαζομένων, πρωτίστως μέσω επιχορηγήσεων. Ο δεύτερος και ο τρίτος πυλώνας του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης θα είναι σε θέση να στηρίξουν ευρύτερο φάσμα επενδύσεων, τόσο από τομεακή όσο και από γεωγραφική άποψη, προκειμένου να ενισχυθούν οι δράσεις και οι στόχοι του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης. Ως εκ τούτου, θα είναι δυνατή μια ευρύτερη κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών.

Η στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης θα είναι επίσης συμπληρωματική προς τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που προσφέρονται από το ειδικό καθεστώς δίκαιης μετάβασης του InvestEU. Ενώ το εν λόγω καθεστώς θα στηρίζει οικονομικά βιώσιμες επενδύσεις, η διευκόλυνση θα επικεντρωθεί περισσότερο σε επενδύσεις με ανεπαρκή έσοδα που θα χρηματοδοτηθούν χωρίς τη συνιστώσα επιχορήγησης.

1.5. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις

☐ **περιορισμένη διάρκεια**

- ☐ με ισχύ από [HH/MM]EEEE έως [HH/MM]EEEE
- X Δημοσιονομικές επιπτώσεις από το 2021 έως το 2027 για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και από το 2021 έως και μετά το 2027 για πιστώσεις πληρωμών.

☐ **απεριόριστη διάρκεια**

- Περίοδος σταδιακής εφαρμογής από το EEEE έως το EEEE,
- και στη συνέχεια πλήρης εφαρμογή.

1.6. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης¹⁶

X Άμεση διαχείριση από την Επιτροπή

- X από τις υπηρεσίες της·
- X από εκτελεστικό οργανισμό (βλ. κατωτέρω).

☐ **Επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη**

☐ **Έμμεση διαχείριση με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού:**

- ☐ σε τρίτες χώρες ή οργανισμούς που αυτές έχουν ορίσει
- ☐ σε διεθνείς οργανισμούς και στις οργανώσεις τους (να προσδιοριστούν)
- ☐ στην ΕΤΕπ και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων
- ☐ στους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 του δημοσιονομικού κανονισμού
- ☐ σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου
- ☐ σε οργανισμούς που διέπονται από ιδιωτικό δίκαιο και έχουν αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, στον βαθμό που παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις
- ☐ σε οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους, στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι οποίοι παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις
- ☐ σε πρόσωπα επιφορτισμένα με την εκτέλεση συγκεκριμένων δράσεων στην ΚΕΠΠΑ βάσει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη.

¹⁶ Οι λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- Αν αναφέρονται περισσότεροι του ενός τρόποι διαχείρισης, να διευκρινιστούν στο τμήμα «Παρατηρήσεις».

Παρατηρήσεις

Ανάλογα με το αποτέλεσμα μιας μελλοντικής ανάλυσης κόστους-οφέλους, το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού θα μπορούσε να εκτελεστεί με ανάθεση σε εκτελεστικό οργανισμό, στην οποία περίπτωση μόνο η αξιολόγηση των προσκλήσεων θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο απευθείας διαχείρισης από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

Να προσδιοριστούν η συχνότητα και οι όροι.

Η διευκόλυνση θα υποβληθεί σε ενδιάμεση αξιολόγηση έως τις 30 Ιουνίου 2025, προκειμένου να αξιολογηθεί η αποδοτικότητα, η αποτελεσματικότητα, η καταλληλότητα και η συνοχή της, και να καταδειχθεί ο τρόπος με τον οποίον η στήριξη της Ένωσης θα έχει συμβάλει στην αντιμετώπιση των αναπτυξιακών αναγκών των εδαφών υπό δίκαιη μετάβαση.

Το σύστημα υποβολής εκθέσεων για τις επιδόσεις θα διασφαλίζει ότι τα στοιχεία για την παρακολούθηση της υλοποίησης και των αποτελεσμάτων συλλέγονται κατά τρόπο αποδοτικό, αποτελεσματικό και έγκαιρο. Για τον σκοπό αυτόν, θα επιβάλλονται αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων στους δικαιούχους της συνιστώσας επιχορήγησης της διευκόλυνσης.

Η εν λόγω υποβολή εκθέσεων θα αποσκοπεί επίσης στον προγραμματισμό της εκταμίευσης των κατανεμημένων πιστώσεων της συνιστώσας επιχορήγησης, οι οποίες θα συνδέονται με την πρόοδο της υλοποίησης, σύμφωνα με τους λεπτομερείς όρους των συμφωνιών επιχορήγησης.

2.2. Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών εκτέλεσης της χρηματοδότησης, των όρων πληρωμής και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου

Η διευκόλυνση θα υλοποιηθεί υπό άμεση διαχείριση. Ενδέχεται να ανατεθεί σε εκτελεστικό οργανισμό, με την επιφύλαξη του αποτελέσματος της ανάλυσης κόστους-οφέλους και των σχετικών αποφάσεων που πρέπει να ληφθούν, προκειμένου να διασφαλιστεί μια άρτια σειρά έργων.

Η διευκόλυνση θα υλοποιηθεί μέσω συνδυασμού επιχορηγήσεων, οι οποίες θα χορηγηθούν σε δικαιούχους που θα είναι επίσης δανειολήπτες της συνιστώσας δανείου, είτε με μεμονωμένα δάνεια είτε με δάνεια-πλαίσια.

Η στρατηγική ελέγχου θα διαμορφωθεί αντιστοίχως και θα επικεντρωθεί σε τρία κύρια στάδια εκτέλεσης των επιχορηγήσεων, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό:

— την οργάνωση προσκλήσεων και την επιλογή των προτάσεων που ταιριάζουν στους στόχους πολιτικής της διευκόλυνσης·

— τους επιχειρησιακούς ελέγχους, τους ελέγχους παρακολούθησης και τους εκ των προτέρων ελέγχους που καλύπτουν την υλοποίηση των έργων, τις δημόσιες συμβάσεις, την προχρηματοδότηση, τις ενδιάμεσες και τελικές πληρωμές κ.λπ.·

— τους εκ των υστέρων ελέγχους των έργων και των πληρωμών.

2.2.2. Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους

Οι κίνδυνοι που εντοπίστηκαν είναι οι ακόλουθοι:

- καθυστερήσεις στην υποβολή αιτήσεων, ιδίως όσον αφορά τα δάνεια-πλαίσια·
- καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων·
- πιθανά λάθη ή κακοδιαχείριση των πόρων της ΕΕ·

Οι κίνδυνοι αυτοί πρέπει να αντιμετωπιστούν με σειρά μέτρων:

- συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, από τα πρώτα στάδια και την προετοιμασία των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης·
- συμβουλευτική στήριξη για την προετοιμασία των έργων, με γνώμονα τη ζήτηση·
- βελτιστοποίηση της οργάνωσης των προσκλήσεων υποβολής έργων·
- κατάλληλη δημοσιονομική ευελιξία, όσον αφορά, ειδικότερα, την εκταμίευση των κατανεμημένων δόσεων της στήριξης μέσω επιχορηγήσεων·
- δυνατότητα λύσης των συμφωνιών επιχορήγησης και μείωσης των ποσών της στήριξης μέσω επιχορηγήσεων σε περίπτωση μη ικανοποιητικής υλοποίησης και μη ικανοποιητικού ρυθμού των έργων.

Οι εν λόγω έλεγχοι θα υποστηρίζονται από ετήσια εκτίμηση επικινδυνότητας από τα κάτω προς τα πάνω, από συστηματική αξιολόγηση του πλαισίου ελέγχου, από κατάλληλη αναφορά των αποκλίσεων (καταγραφή εξαιρέσεων και περιπτώσεων μη συμμόρφωσης), καθώς και από διορθωτικά μέτρα που θα λαμβάνονται σύμφωνα με τις συστάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου, του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου ή της αρμόδιας για την απαλλαγή αρχής.

2.2.3. Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος του κόστους του ελέγχου προς την αξία των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης) και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο)

Κόστος και οφέλη των ελέγχων

Με την παραδοχή ότι η διευκόλυνση θα τελεί υπό τη διαχείριση της Επιτροπής, το κόστος του ελέγχου θα μπορούσε να είναι μικρότερο του 0,5 % των πιστώσεων πληρωμών.

Τα οφέλη των ελέγχων είναι τα εξής:

- αποφυγή επιλογής ασθενέστερων ή ανεπαρκών προτάσεων·
- βελτιστοποίηση του σχεδιασμού και της χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ, έτσι ώστε να διατηρηθεί η ενωσιακή προστιθέμενη αξία·

— διασφάλιση της ποιότητας των συμφωνιών επιχορήγησης, αποφυγή σφαλμάτων στον προσδιορισμό των νομικών οντοτήτων που αποτελούν τους δικαιούχους·

— ανίχνευση σφαλμάτων που επηρεάζουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων κατά το στάδιο του ελέγχου.

Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος:

— δεδομένου ότι η διευκόλυνση είναι νέο μέσο, το ποσοστό σφάλματος δεν μπορεί να εκτιμηθεί σωστά·

— λαμβανομένων, ωστόσο, υπόψη παρόμοιων προγραμμάτων που υλοποιούνται υπό άμεση διαχείριση, το εκτιμώμενο εναπομένον σφάλμα μπορεί να είναι της τάξης του 1-2 %.

2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

Να προσδιοριστούν τα ισχύοντα ή τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας, π.χ. στη στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης.

Η Γενική Διεύθυνση της Επιτροπής που είναι αρμόδια για τις επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού δεσμεύεται να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης σύμφωνα με τη «Στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης: ενισχυμένη δράση για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ» — COM(2019) 196 final της 29ης Απριλίου 2019. Τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης αφορούν κυρίως την εφαρμογή προληπτικών μέτρων κατά της απάτης, της διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας· τη διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων· την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και, εφόσον εντοπιστούν παρατυπίες, την επιβολή αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων, σύμφωνα με τους κανονισμούς του Συμβουλίου (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 και (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96, και τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα εξασφαλίσουν ότι θα αξιοποιηθεί η προσέγγισή τους για διαχείριση του κινδύνου απάτης στον εντοπισμό περιοχών υψηλού κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη μια ανάλυση κόστους-οφέλους ανά τομέα, καθώς και το έργο της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) ως προς την πρόληψη της απάτης και την ανάλυση κινδύνου.

Οι συμβάσεις για επιχορηγήσεις και οι δημόσιες συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται από την αρμόδια για την εκτέλεση ΓΔ θα βασίζονται σε τυποποιημένα υποδείγματα, τα οποία θα ορίζουν τα γενικά εφαρμοστέα μέτρα καταπολέμησης της απάτης, καθώς και την αρμοδιότητα διενέργειας του λογιστικού ελέγχου, των επιτόπιων ελέγχων και των επιθεωρήσεων που αναφέρονται ανωτέρω. Η Επιτροπή, οι εκπρόσωποί της και το Ελεγκτικό Συνέδριο θα έχουν την αρμοδιότητα να ελέγχουν, βάσει δικαιολογητικών και επιτόπιου ελέγχου, όλους τους δικαιούχους των επιχορηγήσεων, εργολάβους και υπεργολάβους που έλαβαν ενωσιακά κονδύλια.

Η OLAF δύναται να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους και επιθεωρήσεις στους οικονομικούς φορείς τους οποίους αφορά άμεσα ή έμμεσα η εν λόγω χρηματοδότηση, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ,

Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, με στόχο τη διαπίστωση τυχόν απάτης, διαφθοράς ή κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με συμφωνία επιχορήγησης ή απόφαση ή σύμβαση που αφορά ενωσιακή χρηματοδότηση. Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO) μπορεί να διενεργεί έρευνες και να ασκεί διώξεις σε υποθέσεις απάτης και άλλων ποινικών αδικημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και νέες γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που προτείνονται

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπανών	Συμμετοχή			
		ΔΠ/ΜΔΠ ¹⁷	χωρών ΕΖΕΣ ¹⁸	υποψηφίων για ένταξη χωρών ¹⁹	τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου [21 παράγραφος 2 στοιχείο β)] του δημοσιονομικού κανονισμού
03. Φυσικοί πόροι και περιβάλλον	XX.YY.01 [Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης — Δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα]	ΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
	XX.YY.01 [Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης — Διοικητική υποστήριξη δανειακής διευκόλυνσης του δημόσιου τομέα]	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

¹⁷ ΔΠ = Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.

¹⁸ ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

¹⁹ Υποψήφιες χώρες και, κατά περίπτωση, δυνάμει υποψήφια μέλη της ΕΕ από τα Δυτικά Βαλκάνια.

3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	3	«Φυσικοί πόροι και περιβάλλον»
---	----------	---------------------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Μετά το 2027	ΣΥΝΟΛΟ
Επιχειρησιακές πιστώσεις (κατανεμημένες σύμφωνα με τις γραμμές του προϋπολογισμού που αναφέρονται στο σημείο 3.1)	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1)	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Πληρωμές	(2)	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων για το χρηματοδοτικό κονδύλιο του προγράμματος	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1+3	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Πληρωμές	=2+3	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	—	250,000

Ποσό ύψους 250 000 000 EUR από το χρηματοδοτικό κονδύλιο για τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης θα χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο του ανώτατου ορίου του τομέα 3 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027.

Το μεγαλύτερο μέρος του χρηματοδοτικού κονδυλίου της διευκόλυνσης, δηλαδή τα υπόλοιπα 1 275 000 000 EUR, θα χρηματοδοτηθούν από εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό που προκύπτουν από τα εκτιμώμενα πλεονάσματα της τροφοδότησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων και από αποπληρωμές από χρηματοδοτικά μέσα. Από αυτά, ποσό έως 25 000 000 EUR μπορεί να διατεθεί για τις δραστηριότητες στήριξης που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 (συμβουλευτική στήριξη) και 29 700 000 EUR για διοικητικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών εξωτερικού προσωπικού.

Η ενδεικτική κατανομή των δαπανών (αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών), συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης από εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό, έχει ως εξής:

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
	9,100	9,100	600,000	502,000	201,600	101,600	101,600	1 525,000
Εκ των οποίων πιστώσεις διοικητικών δαπανών	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100	4,600	4,600	29,700

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	7	«Διοικητικές δαπάνες»
---	----------	-----------------------

Αυτό το τμήμα θα πρέπει να συμπληρωθεί με «στοιχεία διοικητικού χαρακτήρα του προϋπολογισμού» τα οποία θα εισαχθούν, καταρχάς, στο παράρτημα του νομοθετικού δημοσιονομικού δελτίου, που τηλεφορτώνεται στο DECIDE για διυπηρεσιακή διαβούλευση.

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Μετά το 2027	ΣΥΝΟΛΟ
Ανθρώπινοι πόροι										
Άλλες διοικητικές δαπάνες										
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	(Σύνολο αναλήψεων υποχρεώσεων = Σύνολο πληρωμών)									

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Μετά το 2027	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων	Αναλήψεις υποχρεώσεων			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000

μεταξύ ΤΟΜΕΩΝ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Πληρωμές			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
---	----------	--	--	--------	--------	--------	--------	--------	--	----------------

3.2.2. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα
- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρήση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα, όπως εξηγείται κατωτέρω:

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Έτη	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
-----	------	------	------	------	------	------	------	--------

TOMEAS 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινοι πόροι								
Άλλες διοικητικές δαπάνες								
Υποσύνολο TOMEA 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								

Εκτός του TOMEA 7²⁰ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινοι πόροι	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	11,200
Άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	3,000	3,000	18,500
Υποσύνολο εκτός του TOMEA 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100	4,600	4,600	29,700

ΣΥΝΟΛΟ	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100	4,600	4,600	29,700
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Οι απαιτούμενες πιστώσεις για ανθρώπινους πόρους και άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα θα καλυφθούν από τις πιστώσεις της ΓΔ που έχουν ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχουν ανακατανομηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και οι οποίες θα συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με πρόσθετα κονδύλια που ενδέχεται να χορηγηθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

²⁰ Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

3.2.2.1. Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων
- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Εκτίμηση η οποία πρέπει να εκφράζεται σε μονάδες ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης

Έτη	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων)							
Στην έδρα και στις αντιπροσωπείες της Επιτροπής							
Στις αντιπροσωπείες							
Έρευνα							
• Εξωτερικό προσωπικό (σε μονάδα ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης: ΙΠΑ) — AC, AL, END, INT και JPD ²¹							
Τομέας 7							
Χρηματοδοτούμεν ο από τον ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	— στην έδρα						
	— στις αντιπροσωπείες της ΕΕ						
Χρηματοδοτούμεν ο από το κονδύλιο του προγράμματος ²²	— στην έδρα						
	— στις αντιπροσωπείες της ΕΕ						
Έρευνα							
Άλλα (έσοδα για ειδικό προορισμό)	20	20	20	20	20	20	20
ΣΥΝΟΛΟ							

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους θα καλυφθούν από το προσωπικό της ΓΔ που έχει ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχει ανακαταταχισθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και το οποίο θα συμπληρωθεί, εάν χρειαστεί, από πρόσθετους πόρους που μπορεί να διατεθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών. Το πρόσθετο προσωπικό θα είναι μόνο εξωτερικό προσωπικό και θα χρηματοδοτείται αποκλειστικά από έσοδα για ειδικό προορισμό.

Περιγραφή των προς εκτέλεση καθηκόντων:

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι (υφιστάμενο προσωπικό)	• Ανάπτυξη πολιτικής και στρατηγική • Συντονισμός και στενή συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (κράτη μέλη, τρίτες χώρες, άλλες ΓΔ και άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, θεματικά και περιφερειακά φόρουμ κ.λπ.). • Ανάπτυξη του ετήσιου προγράμματος εργασίας, διαδικασία επιλογής
--	--

²¹ AC = Συμβασιούχος υπάλληλος· AL = Τοπικός υπάλληλος· END = Αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας· INT = Προσωρινό προσωπικό· JPD = Νέος επαγγελματίας σε αντιπροσωπεία της ΕΕ.

²² Επιμέρους ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού που καλύπτεται από επιχειρησιακές πιστώσεις (πρώην γραμμές «ΒΑ»).

	• Σχεδιασμός ετήσιων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, αξιολόγηση
Εξωτερικό προσωπικό	• Στήριξη της διαδικασίας επιλογής • Στήριξη της διαχείρισης ετήσιων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και της επιλογής έργων για χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ • Στήριξη της δημοσιονομικής διαχείρισης και της διαχείρισης έργου • Στήριξη της οργάνωσης των αξιολογήσεων

3.2.3. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση

Η πρόταση/πρωτοβουλία:

- ☒ δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτους για την επιχορήγηση
- ☐ προβλέπει τη συγχρηματοδότηση από τρίτους που εκτιμάται παρακάτω:

Πιστώσεις σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Έτη	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
Προσδιορισμός του φορέα συγχρηματοδότησης								
ΣΥΝΟΛΟ συγχρηματοδοτούμενων πιστώσεων								

3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.
- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία έχει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που περιγράφονται κατωτέρω:
 - ☐ στους ιδίους πόρους
 - ☐ στα λοιπά έσοδα

Να αναφερθεί αν τα έσοδα προορίζονται για γραμμές δαπανών X

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων του προϋπολογισμού:	Επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας ²³						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027

Ως προς τα έσοδα «για ειδικό προορισμό», να προσδιοριστούν οι γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται.

XX.YY.01 [Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης — Δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα]

Άλλες παρατηρήσεις (π.χ. μέθοδος/τύπος για τον υπολογισμό των επιπτώσεων στα έσοδα ή τυχόν άλλες πληροφορίες).

²³ Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (δασμούς, εισφορές ζάχαρης), τα αναγραφόμενα ποσά πρέπει να είναι καθαρά ποσά, δηλ. τα ακαθάριστα ποσά μετά την αφαίρεση του 20 % για έξοδα είσπραξης.

[...]